

Grundläggande info för Belize, mars 2007.

För att lyckas bra med denna form av fiske är det ett par saker man måste ha förståelse för och kunskap om. Jag är inte den som uppmanar folk i allmänhet att köpa ett flugspö för 9000 spänn, när jag vet att det för 900 presterar lika bra. Trots allt arbetar jag på heltid med flugfiske och som en del i detta är jag medarbetare i tidningen "Allt Om Flugfiske". Tillsammans med Henrik Larsson är jag testansvarig och när det gäller just spön så har vi under åren kunnat konstatera att dyra spön ofta håller en genomsnittliga högre prestandakvalité än billiga, men i varje test är det nästan alltid ett spö med en lägre prislapp som presterar bäst!

Dessa tester har avsett spön för flugfiske på hemmaplan. Öring och lax har stått i fokus, men när det gäller fisket i tropikerna, på flatsen, så är saken en helt annan. Jag har gjort någonstans runt 15 resor till tropikerna för att fiska och tagit allt från bonefish till sailfish på flugspö. Det som slagit mig när jag åkt på en resa tillsammans med en grupp resenärer för norden är hur underminerad utrustning de har med sig. Det värsta exemplet var en äldre herre som tänkt fiska tarpon med ett 10 fots splitcanespö. Tror ni han lyckades? Han hade, för att uttrycka det milt, inte en chans.

Det kan kännas lite tungt att behöva införskaffa mer utrustning för att man skall ut och resa, men det är i allra högsta grad väl investerade pengar. Om ni bara visste hur många människor jag stött på under mina resor som tyckt det överflödigt att införskaffa mer utrustning bara för att man skall fiska en vecka. Trots allt så blir det ju bara denna endast resa de tänkt göra, eller hur? Tro mig, de flesta av dessa har gjort en, två, sju resor till efter detta. Saltvattensflugfisket är den mest ultimata formen av flugfiske som finns. Det är allt man som nordbo kan önska. Värme, stränder, obeskrivligt vackra vyer och ett hysteriskt adrenalinpumpande actionfiske som kommer får vilken 15 kilos lax som helst att verka lam.

Jag skulle kunna skriva en smärre bok om detta ämne, men tänkte spara detta till pensionen. Så låt mig gå rakt på sagt och ge lite info om vad man bör kunna och vad man bör ha med för att lyckas bra.

1. Kasttekniken.

Den kanske viktigaste delen för att lyckas med detta fiske. Man bör åtminstone kunna pricka en fiskekeps på 15 meter och med färre en fyra luftkast. Kan man inte dubbeldraget, så se till att öva på detta innan ni reser. Fiskarna rör sig ibland snabbt och det gäller att kunna genskjuta dem med sin fluga.

2. Guiden.

Att fiska med guide är något som kan upplevas svårt om man aldrig gjort det förut. Särskilt avser det denna typ av fiske. Guiderna vill inget hellre än att du skall få många och stora fiskar. De jobbar stenhårt för just detta, men de utgår samtidigt alltid från dina kunskaper och din nivå. LYSSNA PÅ GUIDEN! Guiden är dina ögon på flatsen och innan du får syn på en fisk har de sett femtio. Kom alltid ihåg att spetsen på botten stavas "KLOCKAN 12". Föreställ er att man lägger ett ur rakt över båten. Spetsen blir alltså klockan tolv, aktern klockan 6. Guiden använder "koder" som "bonefish, two o'clock. 40 feets. Do you see them"? Detta klocksystem är internationellt vedertaget och används av guider världen över.

3. Fiskeutrustningen.

Okej, här finns tyvärr inga kompromisser om man vill lyckas bra. För det första, skaffa dig ett par riktigt bra polariserande solglasögon. De skall sitta bekvämt och täcka runt ögonen så att inget sidoljus kan komma in. Polariserande glasögon kommer i en rad färger och man kan enkelt lista dem så här:

Gula – Mulet väder, lätt färgade vattendrag. Ger mycket bra kontrast.

Gråa – Fint allround vid fiske i sjö och på kusten. Låg kontrast.

Röda – Mycket hög kontrast. Används uteslutande vid dåligt väder och skymning.

Bärnsten – Denna färg som även kan kallas koppar, är mycket behaglig och perfekt för klara vatten och ljusa förhållanden.

Jag kör bärnstensfärgade glas till allt mitt flatsfiske i tropikerna. Dessutom ser jag till att alltid ha ett par i reserv. Resan kan vara helt fördärvad om man förlorar sitt enda par.

Släng till en keps som skyddar huvudet mot stark sol och ger skuggning över ögonen vilket ökar effekten på polariseringen.

Om vi fortsätter med spön, rullar, linor och dylikt, så kan man utan minsta tvekan påstå att här finns utrymme för allt från spön i klass 6 till klass 12. Den enda gemensamma nämnaren är att samtliga spön skall vara 9 fot långa. Många undrar varför man inte kör längre spön som ju många gånger kan ge ökad kastlängd? En del undrar till och med varför man inte kör sina 2-handsspön? Ett långt spö har större hävkraft, d v s man måste göra en större förflyttning med spötoppen för att uppnå samma energiutgång som med ett kortare spö. Detta gör de längre spöna ”långsammare” och man uppnår inte samma linhastighet som med ett kortare.

Dessutom är det så att ett kortare spö ger bättre kontroll vid fiske från båt och inte minst när man drillar en fisk från en båt. Föreställ er själva hur man skall landa en 45 kilos tarpon i en 3 meter lång båt med en 15 fotare? Det andra som är en gemensam nämnare för allt flatsfiske är flyglinan. Det mesta fisket sker med flytlina och här är inget annat acceptabelt än en riktigt lina ämnad för ändamålet. Flytlinorna man använder skall vara av s k ”tropical” modell.

Dessa har oftast en hårdare coating och styvare kärna än vad vi kör här hemma. En vanlig sötvattenslina blir allt för mjuk och slapp när man utsätter den för tropisk hetta. Dessutom tål coatingen generellt inte saltvattnet och går snabbt i sönder. Därav skall samtliga flytlinor vara av denna ”tropical” variant. Vill man jaga samtliga av de tre ”grand slam” arterna; bonefish, permit och tarpon, måste man även ha spön, linklasser, rullar och tafsar lämpade för de olika arterna.

Här nedan följer en lista på hur min utrustning ser ut. Detta kan ge en ledsagning för vad som krävs. Därefter kommer en ”start” lista som kan anses vara ett minimum för vad man bör ta med.

Niclas Anderssons checklist:

Bonefish – Man kan köra allt från klass 6 till 9, men för egen del känns det överflödigt. Jag kör den främsta allround klassen för detta fisket. 9 fotare i klass 8 med en WF8F tropical lina. En storspolad rulle som tar 150 meter 20 lbs backing och tafs om 7-14 fot med en fluorocarbon spets i 0,20 – 0,28 mm, beroende på situation.

Spö: G.Loomis Nautikus, 9’ #8.

Lina: Airflo Tropical line WF8F, eller Guideline Bonefish WF8F.

Rulle: Inex 79 med 150 m 20lbs backing.

Permit – Detta är ingen lätt nöt att knäcka. Här är det frågan om en fisk som kan dyka upp i stora stim och inte väga över 3 kilo, men så kan man i kanter till djupa kanaler och dylikt möta monster som når 15kg+. En sådan bjässe kan hinna tömma en rulle med 150 meter backing innan guiden ens hunnit starta motorn på båten! Man kan summera det så här. Permit är kanske världens svåraste fisk att ta på fluga, åtminstone de stora exemplaren. Sällan lägger man ner särskilt mycket tid på detta fiske som nybörjare i genren. De mindre, normalstora, exemplaren tar man på samma utrustning som jag rekommenderat för bonefish, 9 fot klass 8. Vill man dock vara mer förberedd och dessutom ha ett spö tacklat specifikt för permit, så ser min egen lista ut så här:

Spö: G.Loomis CC CFR, 9' #9.

Linor: Tropical lina från RIO, Scientific Anglers eller Cortland i WF10F och en sinktip variant med transparant intermediate spets i WF10.

Rulle: LOOP, Danielsson eller Inex som tar en WF10:a och 200m flat 30lbs backing.

För gigant permit:

Spö: G.Loomis CC GLX, 9' #11.

Linor: Samma som ovan, men i klass 11.

Rulle: Samma som ovan, men de skall ta en WF11:a istället.

Tarpon – är kanske den art som trollbinder mest. De stora exemplaren är svåra att få, mest för att man blir så fruktansvärt upphetsad att man slutar höra var guiden säger. Man tappar all förmåga att kasta kontrollerat. Benen skakar och allt brukar gå åt helvete rent ut sagt. Spelar knappt någon roll hur många gånger man gjort detta, man blir alltid lika förblindad av ögonblicket. Man kan dela in detta fiske, lite förenklat, i två kategorier. Fisket efter små till medium stor tarpon (ca: 5-25 kg), samt fisket efter de stora bestarna som kan nå vikter på över 90 kg! Denna gränzon mellan de två olika storleksindelningarna är ju naturligtvis något flyktig. Men så här ser normalt min lista ut:

”Baby tarpon”

Spö: G.Loomis CC CFR, 9' #9.

Lina: Tropical lina från RIO, Scientific Anglers eller Cortland i WF10F. En WF10:a med transparant intermediate spets.

Rulle: Storspolad, typ Danielsson, som tar ovan nämnda linor och 200m flat 30lbs backing.

”Större tarpon”

Spö: G.Loomis CC CFR, 9' #12

Lina: Tropical lina från RIO, Scientific Anglers eller Cortland i WF12F. En WF12:a med transparant intermediate spets samt en sjunklina i t ex S5.

Rulle: Storspolad av god kvalitet, typ Danielsson, med minst 250m flat 20lbs backing.

Det finns en rad andra arter man kan möta på flatsen. Exempel är snook och jack's i olika former. Till dessa används dock samma utrustningar som till ovan nämnda arter. Fråga din guide vad rekommenderar. Min personliga utrustning lista kan man dessutom generellt dubbla. D v s jag har alltid en dubbel uppsättning av alla utrustningar. Dels för att de kan gå i sönder och dels för att saker och ting kan ske så fruktansvärt fort vid detta fiske. Du kan ha ett bra läge på några stora tarpon, men de tar inte. Sällan hinner man då byta fluga och prova någon annan, eller byta från flytlina till sinktip. Istället har man tacklat spöna på olika sätt och byter sonika hela utrustningen. Denna arsenal har jag dock byggt upp under många år. Skall jag rekommendera en bra start-lista skulle den se ut så här:

Bonefish.

Spö: 9' #8 med rapp aktion (Guideline LPXe-RS).

Lina: Ingen kompromiss. Se min lista ovan.

Rulle: Se min lista ovan.

När det gäller denna utrustning så kan vi ju även använda denna till de mindre permits som kan tänkas dyka upp på de flats där vi söker efter bonefish. Det är bra med ett reservspö ut ifall man skulle göra sönder ett spö. Tänk på att man alltid fiskar två + en guide i båten, men endast EN FISKARE FISKAR ÅT GÅNGEN (om inte guiden säger något annat). Därav så kan ju den ena fiskaren tackla sitt spö för permit och den andra för bonefish.

Permit.

Se ovan om bonefish utrustningen. Vill man dock jaga stor permit, så gäller samma som för min personliga lista. Här skall man inte satsa på några lågpris spön, de håller inte och har inte kraft nog att landa en stor permit.

Tarpon:

Spö: 9' #10 är en bra kompromiss, men lämpar sig inte så bra för de riktigt stora sakerna. Ett prisvärt spö är Guideline LPXe-RS #10.

Linor: Se min personliga lista, men kör klass 10 på ovan spö.

Rulle: Se min personliga lista.

Okej, för s k "gigant tarpon" 100lbs+ så gäller inget annat än en kvalitetsutrustning i klass 12. Så för den som tror sig kunna finna sådana bestar så är det bara att kopiera min egen lista.

Summa summarum är alltså att man når riktigt långt med en utrustning i klass 8:a och en i klass 10.

Tafsar.

Bonefish – Som tidigare nämnts är det taperade nylontafsar i dimensioner och längder som påminner om det vi är vana att köra när vi fiskar öring, regnbåge, harr, havsöring på kusten, etc. Det enda som kan skilja sig något jämfört med vad man är van vid är att spetsen är av fluorocarbon. Spetsen görs ca: 30 – 50 cm lång.

Permit – En skygg och mytomspunnen fisk som kräver lite speciella tafsar. I grunden kör man även här en taperad nylontafs om 8-16 fot (runt 10 – 12 fot är vanligast) och med en främre del i 0,26 – 0,30 mm. Men som spets kör man en betydligt grövre fluorocarbon del. Denna spets kallas "shock tippet" och skall förhindra att fisken biter av tafsen eller än vanligare, försöker dra av den mot en bit korall eller dylikt. "Shock spetsen" för permit bör vara runt 40 cm och ha en brottstyrka om ca: 35 lbs, men kan variera. För att fästa en så pass grov spets till en betydligt tunnare tafs krävs en speciell knut som kallas "Albright knot". Mer info om detta finner ni på de angivna hemsidorna i slutet.

Tarpon – En vanlig utformning av tafs för detta fiske är s k "IGFA klassad". IGFA är den förening som registrerar världsrekord vid sportfiske har satt upp regler för det mesta, inte minst tafsens utformning. En IGFA klassad tarpon tafs kan t ex se ut som följer. En taperade nylontafs om ca: 7 fot som slutar med en spets på 0,30. Till denna fäster man med hjälp av en "Bimini Twist" en s k "breaking tippet" som är den tunnaste länken i tafsen och den som avgör eventuell rekord registrering. Slutligen fäster man med hjälp av en "Albright Knot" en "shock tafs" av önskad grovlek (0,80 – 1,20 mm). Även denna är avgörande för rekord. Detta är kort och gott en hel vetenskap. En del knutar, t ex Bimini Twist tar åtskilliga minuter att

göra. Mitt mål är inte att ta världsrekord på mina resor och tror knappast att någon av oss ens kommer ha denna möjlighet. Så får jag ge ett gott råd så kör helt sonika en heldragen nylonlina på 0,80 mm från fluglina till fluga på 8-9 fot.

Att fästa en fluga till en grov tafsspets (shock tippet).

Detta är inte alltid så enkelt. Hur knyter man fast en fluga till en spets på 0,80, eller än värre 1,20 mm? Den enda lösningen för dessa grova tafsspetsar är att använda sig av knutar som ”Palomar Knot”, ”Perfection Loop” eller ”Uni-Knot”. Detta är svårt, så låt guiden göra detta jobbet för att undvika problem. Mer info finner du i hänvisad litteratur och på hemsidor i slutet.

Flugor.

Jag kommer återkomma med mönster. Håller just nu på och kontaktar guiderna för detta. Men en simpel regel är att för bonefish använda ”Charlie’S” i storlek 4-8 med samma färg som botten man fiskar över (generellt gråa och buna i olika nyanser, samt vitt). Tänk på att göra varje mönster i varje i storlek med tre olika vikter! En nästan oförtyngd för skyggfisk och grunt vatten. En variant med blyhantlar till ögon som sjunker lite snabbare vid normal djupt fiske, samt en tyngre sak för djupare vatten med såväl bly på kroppen som bly ögon. En enkel regel är att det skall ta 4 sekunder för flugan att nå botten. Jag gillar dessutom att binda in 2 till 3 par gummiben på mina bonefish flugor. Använd sparsamt med flashabou i de flesta bonefish flugor. För permit är det uteslutande krabbor som gäller. Görs i samma färger som bonefish flugorna (bortsett från vitt). Komplicerade flugor att göra, så försök att hitta ett mönster som går snabbt att göra. Krabborna skall sjunka snabbt ner till botten, så ett minimalt motstånd i vattnet och tunga blyögon brukar vara nyckeln. Storleken på krabborna, vars kropp görs rund, görs vanligtvis så att kroppen har storlek av en 50-öring upptill en 5-krona, ibland större. För tarpon finns ett standard mönster att utgå ifrån. Nästan alla tarpon flugor binds på samma sätt och görs oförtyngda. Det som skiljer är storlek, färg och material mängd. Bind på krokar i storlek 1 – 3/0, med 2/0 som en bra standard. Bra färger brukar vara, chartreuse, vitt, gult, svart, rött, lilla och grizzly natur. Blanda färgerna. När det gäller krokarna är det viktigt att satsa på krok avsedde för ändamålen. Lägg pengar på kvalitet och kör märken som t ex OWNER.

Övrigt:

Flats skor är bra om man vadar och fiskar. Det finns att köpa märken som SIMMS och G.Loomis, men kostar lite mer. En bra kompromiss är dykarskor av neopren över vilka man fäster en gravel guard av neopren. Dessa skor skyddar mot att man skär upp fötter på t ex koraller eller än värre, blir stucken av en rocka. Vid fiske från båten står man barfota, eller på sin höjd i ett par sportsockar. Varför? För att känna om man står på linan. Jag har sett allt för många fina fiskar simma ifrån en fiskar för att kastet bara blev fem meter då han stod på linan. I ett par skor känner man inte detta.

Solkräm med hög faktor är mycket viktigt. Har även här sett bleka nordbor ha en naiv attityd till att skydda sig. De har gett sig ut i bar överkropp och smort in sig på en gång på morgonen i tron om att detta hjälper. Eller använt solskydd med lägre faktor för att skaffa sig en ”läcker solbränna”. Oftast slutar detta med att de är illröda första kvällen och blir liggandes inomhus med frosa och feber några dagar, vilket ju är väl värt pengarna. Faktum är att jag till och med fått forsla folk till sjukhus till följd av brännskador de fått. Så skydda er och gör det ordentligt. Särskilt utsatta delar är fötterna (även när man kör sockar), ovasidan händerna, nacke, hals, näsa, öron och läppar. Här skall smörjas ofta och rikligt, men undvik att få

solkräm på tafs, fluglina eller flugor. När jag skriver detta utgår jag ifrån att man kör långbyxor och långärmad skjorta.

Jag kommer återkomma med mer specifik info om Placencia så snart jag fått svar på lite frågor till guiderna.

Niclas Andersson
www.flyfishphoto.com

Bra litteratur och hemsidor:

”Bonefishing” – Skriven av Randall Kaufmann

www.umpqua.com - producerar flugor. En bra sida där ni kan titta på lämpliga mönster genom att söka på art, destination, m m.

www.flyfishinsalt.com - världens ledande flugfisketidning helt inriktad på saltvatten. Man tillbringa en smärre dag att titta på denna sight, men kom ihåg att den är amerikansk och amerikaner överdriver och försvårare väldigt mycket...

www.belizetravel.com – ett måste för er som skall med till Belize. Info om landet och inte minst om Placencia som vi kommer besöka. Håll upp en skön rom drink och njut av den sköna karibiska musiken som poppar igång när man öppnar sidan!